

9.

foglalkozás

Tantervi vonatkozás

Az erdők életközössége és természeti-környezeti problémái. Erdei életközösség megfigyelése terepen.

Kulcsszavak

erdő, életközösség, a terepen megfigyelt élőlények

Természettudományos megismerési módszer

megfigyelés, leírás, mérés

Fejlesztett készségek, attitűdök

Megfigyelési képesség
Térbeli tájékozódás
Környezettudatos gondolkodás

Mit készítsék elő?

Kirándulás kellékei

Terepen-erdőben

(TERMÉSZETTUDOMÁNY, BIOLÓGIA, FÖLDRAJZ)

„Szombaton kimentünk a városkapun kívülre, egy folyó mellé, ahol tudomásunk szerint imádkozni szoktak. Leültünk, és szóltunk.”

ApCsel 16,13

Miről szól ez a tanegység?

Ezen a foglalkozáson elhagyjuk az iskola épületét, és egy közeli, lehetőleg természetközeli erdőségbe látogatunk el, ahol nagyjából egy órát töltünk majd az erdei életközösség megfigyelésével.

Az alábbiakban olyan játékos ötleteket mutatunk be, melyek kiválóan alkalmasak arra, hogy megfigyelhessük, ha csak rövid időre is az erdő életközösségét.

További felhasználható ötletek találhatóak a Református Tananyagtáron, a komplex természettudomány aloldalon: *Érdekes kérdések egész évre* tanári ötlettár és foglalkozástervek – Erdő témakör.

Áttekintő vázlat

9.1. Terepen-erdőben 60 perc

Összesen (utazással együtt) 90 perc

Előkészületek

A terepi óra előkészítése:

- kirándulóhely kiválasztása
- útvonal megtervezése
- szülők, diákok, osztályfőnök tájékoztatása
- növény- és állathatározó könyvek/applikáció biztosítása

A diákok az alábbi kellékeket hozzák magukkal a kirándulásra:

- zárt cipő, esőkabát, elemózsia, innivaló
- nagyító, toll, jegyzetfüzet (kirándulási napló), rajzlap, színes ceruza

FELADATOK LEÍRÁSA

9.1. Terepen, erdőben

60
perc

Az erdővel most terepen ismerkedünk meg, és ott figyeljük meg az erdő életközösségét, játszunk és beszélgetünk is.

1. Életnyomok keresése

A kirándulás során a gyerekek feladata, hogy keressenek életnyomokat, és azokat kirándulási naplójukba rögzítsék.

Ilyen életnyom lehet: pl. lábnyom, odú, toll, állati ürülék, stb.

Mit akarunk elérni?

Az erdő életközösségének megfigyelése terepen.

Mit fogunk csinálni?

Közös beszélgetés, egyéni munka.

Mire van szükségünk ehhez a feladathoz?

a kirándulás kellékei

Mellékletek

9.1. Összefoglaló lap

2. Erdőalkotó fajok meghatározása

A gyerekek feladata, hogy megfigyeljék, milyen fajokkal találkoznak a kirándulás során. Beazonosításukban segíthetik egymást, kérhetnek segítséget a pedagógustól, vagy használhatnak növényhatározót.

3. Fatapogató

Álljunk meg egy kis tisztáson! A gyerekek párokat alkotnak. A pár egyik tagja behunyja a szemét (kendővel is eltakarhatja). A páros látó tagja óvatosan egy, a tisztás szélén lévő fához vezeti a másikat. A becsukott szemű tag megtapogatja a fát, és mind pontosabb leírást próbál adni róla látó társának, pl. milyen érdes a kérge, milyen vastag a törzse, stb.

Majd a látó visszavezeti a kiindulási helyre a becsukott szemű társát, akinek a feladata, hogy kendő nélkül/nyitott szemmel visszataláljon ahhoz a fához, amit a játék során csukott szemmel megismert.

A párok ekkor szerepet cserélnek és úgy játsszák el a játékot.

4. Zaj- és illattérkép

A tanulók egy adott helyen állva feltérképezik a környezet hangjait és illatait. Ehhez előbb egy rajzlapra készítenek egy térképvázlatot az adott területről, majd ezen színes ceruzával jelölik a zajforrásokat (lehetőleg pontos megnevezéssel, pl. madárcsicsergés, ropogó ágak, patakcsobogás stb.)

Összefoglalás

A témakör összefoglaló lapját egy, a gyerekek által is használt és elérhető online felületre töltjük fel (pl. Google Classroom).

A kirándulást piknikezéssel és ott közös értékeléssel zárhatjuk!

Felhasznált és ajánlott források

- Halácsy Ágnes – Saly Erika – Victor András (2014): *Erdőélmény*. https://mkne.hu/wp-content/uploads/2021/02/full_veg1_compressed.pdf
- *Érdekes kérdések egész évre tanári ötlettár és foglalkozástervek – Erdő témakör*: <https://reftantar.hu/erdekes-kerdesek/#erdo>